

Evropská
komise

DISKUSNÍ DOKUMENT SMĚŘOVÁNÍ K UDRŽITELNÉ EVROPĚ DO ROKU 2030

V oblasti udržitelného rozvoje má Evropa silnou výchozí pozici i výborné výsledky. Výzvy v oblasti udržitelnosti, jimž čelíme celosvětově, jsou nicméně nepopíratelné. EU má dobré předpoklady k tomu, aby byla globálním průkopníkem přechodu na udržitelný rozvoj, přispěla tak ke stanovení celosvětových norem a aby jí pozice v čele tohoto úsilí přinesla společenský a hospodářský prospěch. Dnes Komise předkládá návrhy možných scénářů, jak může přechod EU a jejích členských států k udržitelnosti proběhnout ku prospěchu všech a jak může Evropa do roku 2030 navázat na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

JAKÁ JE SOUČASNÁ SITUACE?

Od začátku funkčního období Junckerovy Komise v roce 2014 se již udělalo mnoho práce – priority udržitelného rozvoje byly začleněny do hlavních horizontálních agend i politik a iniciativ jednotlivých odvětví. EU byla vůdčí silou stojící za přijetím Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a jejích cílů udržitelného rozvoje. V globálním kontextu mají v této oblasti EU a její členské státy jedny z nejlepších výsledků.

V globálním srovnání se mezi **10 nejlepších zemí** celosvětového žebříčku cílů udržitelného rozvoje řadí sedm členských států EU-27. Všechny členské státy EU-27 jsou přitom v **TOP 50** (ze 156).

Členské státy EU-27 mají **v průměru nejvyšší skóre pro cíl udržitelného rozvoje č. 1** (Skoncovat všude s chudobou ve všech jejích formách).

V plnění **cíle č. 3** (Zajistit zdravý život a podporovat dobré životní podmínky pro všechny v každém věku) mají členské státy EU-27 **v průměru druhé nejvyšší skóre**.

Nejméně příznivé výsledky má EU-27 v průměru pro **cíl č. 12** (Zajistit udržitelné modely spotřeby a výroby) a **cíl č. 14** (Chránit oceány a moře a mořské zdroje a využívat je udržitelným způsobem).

Značné rozdíly panují mezi členskými státy, pokud jde o **plnění cíle č. 10** (Snižit nerovnost v rámci jednotlivých zemí i mezi nimi).

V posledních pěti letech EU na cestě k dosažení všech cílů udržitelného rozvoje **výrazně pokročila**.

10
◀ splnění mírně oddáleno

9
▶ určitý pokrok

4 3
výrazný pokrok ▶▶

BUDOUCÍ VÝZVY A PŘÍLEŽITOSTI

Řada výzev nabrala na naléhavosti a objevily se nové – to ohrožuje hospodářskou prosperitu, naši společnost i životní prostředí. Je proto v zájmu nás všech a naší budoucnosti, abychom udržitelný hospodářský růst nově definovali:

OD LINEÁRNÍHO K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ

Dnešní konzumní kultura vede k úbytku našeho přírodního kapitálu a zatěžuje klima. **V současné době lidstvo využívá zdroje, které odpovídají kapacitě 1,7 planety Země.** Prostřednictvím svého akčního plánu pro oběhové hospodářství a biohospodářské strategie Komise vede EU ekonomiku směrem k řešením, které více odpovídají oběhovému hospodářství.

Oběhové hospodářství má potenciál:

- vytvořit do roku 2030 čistý hospodářský zisk ve výši 1,8 bilionu EUR
- vytvořit do roku 2030 v celé EU více než 1 milion nových pracovních míst a
- přinést výsledky, které budou zásadní pro snížení emisí skleníkových plynů.

UDRŽITELNOST V CELÉM PROCESU: OD ZEMĚDĚLCE AŽ NA STŮL SPOTŘEBITELE

Produkce potravin i nadále zatěžuje naše životní prostředí – přitom 20 % potravin putuje do odpadu. Zemědělství EU dosáhlo skutečného pokroku a je ke klimatu a životnímu prostředí šetrnější. Od roku 1990 se snížily emise skleníkových plynů o 20 % a hladina dusičnanů v řekách o 17,7 %. Je však třeba dosáhnout více a opatření je potřeba zaměřit na celý průběh potravinového řetězce.

Celosvětový potravinový a zemědělský systém by mohl:

- vytvořit do roku 2030 novou ekonomickou hodnotu ve výši více než 1,8 bilionu EUR
- vytvořit do roku 2050 200 milionů pracovních míst
- zásobovat výživnými potravinami rostoucí světovou populaci
- přinést vyšší příjmy a pomoci při obnově přírodních zdrojů
- snížit emise skleníkových plynů a být odolnější vůči klimatickým rizikům

ENERGETIKA, BUDOVY A MOBILITA, KTERÉ OBSTOJÍ I V BUDOUČNU

EU patří mezi vedoucí světové ekonomiky. Obnovitelné zdroje energie, energeticky účinné budovy a dopravu, která nezatěžuje klima, je však třeba prosazovat intenzivněji. Budovy na území EU se např. podílejí na spotřebě energie celými 40 % a doprava v Unii způsobuje 27 % emisí skleníkových plynů v Evropě.

Čistá energie představuje příležitost z hlediska růstu a zaměstnanosti:

- pokud budou mobilizovány veřejné i soukromé investice, může do roku 2030 vzniknout 900 000 pracovních míst spojených s technologiemi v oblasti obnovitelných zdrojů
- menší závislost na fosilních palivech může EU ušetřit 300 miliard EUR ročně

ZAJIŠTĚNÍ SOCIÁLNĚ SPRÁVEDLIVÉ TRANSFORMACE

Technologické, strukturální a demografické změny v propojenějším světě mění povahu práce. Kvůli přechodu na udržitelné hospodářství nesmí v souladu s modelem sociálního zabezpečení EU nikde nikdo zůstat opomenut.

Sociální investice musí být i nadále hlavní prioritou, a to ve všech těchto oblastech:

- vzdělávání, odborná příprava a celoživotní učení
- pracovní podmínky
- zdravotní a dlouhodobá péče
- sociální začleňování a práva menšin
- rovnost žen a mužů
- rozvoj venkova

JAK TOHO DOSÁHNOUT

Klíčovými předpoklady pro přechod k udržitelné Evropě do roku 2030 jsou:

- vzdělávání, odborná příprava, věda, technologie, výzkum, inovace a digitalizace. Například umělá inteligence může výrazně zvýšit produktivitu v mnoha oblastech od zdravotní péče až po efektivní zemědělskou produkci.
- Finance, tvorba cen, daně a hospodářská soutěž: Část zdrojů potřebných pro přechod na udržitelný rozvoj lze uvolnit z Investičního plánu pro Evropu a akční plán pro udržitelné financování pomůže zajistit udržitelný charakter finančního odvětví. Daňové systémy a tvorba cen musí být koncipovány tak, aby odrážely skutečné environmentální a sociální výrobní náklady a aby díky nim byly cenově nejdostupnější právě udržitelné výrobky a služby.
- Sociální odpovědnost podniků: Budou-li podniky sociálně a environmentálně odpovědné, mohou mít udržitelnější zisky a růst, získat nové tržní příležitosti a akcionářům přinést dlouhodobé výnosy.
- Otevřený, na pravidlech založený obchod: Pokud budou prosazovány mezinárodní pravidla a celosvětové normy odpovídající cílům udržitelného rozvoje a pokud bude zajištěno, aby obchod přinášel prospěch všem, můžeme přispět k tomu, aby se udržitelná Evropa v udržitelném světě stala skutečností.
- Správa a soudržnost politik: V této oblasti stavíme na zásadách, jimiž jsou právní stát, spravedlnost a základní práva; mír, spravedlnost a silné instituce; řádná správa věcí veřejných a zlepšování právní úpravy. Zapojit se musejí všichni aktéři – jednotlivci, podniky, občanská společnost i veřejný sektor.
- EU jako průkopník v globálním měřítku: EU, jakožto nejúspěšnější projekt na světě, jehož cílem je zachování míru, a iniciátor mnoha nejkomplexnějších opatření týkajících se udržitelnosti, má potřebnou důvěryhodnost i praktická řešení potřebná pro udržitelný růst.

DALŠÍ POSTUP

V rámci širších úvah, které byly započaty bílou knihou o budoucnosti Evropy v březnu 2017, Komise nastiňuje 3 scénáře, které mají podnítit diskusi o tom, jak v budoucnosti ohledně cílů udržitelného rozvoje nejlépe postupovat:

1

scénář č. 1. **Zastřešující strategie EU pro cíle udržitelného rozvoje**

Opatření přijímaná EU a jejími členskými státy by byla účinně koordinována a monitorována prostřednictvím konkrétních a časově vymezených cílů pro rok 2030.

2

scénář č. 2. **Další začleňování cílů udržitelného rozvoje do všech příslušných politik EU**

Cíle udržitelného rozvoje budou i nadále motivovat politické rozhodování Komise, ale nebudou nutit členské státy EU k dosažení společných závazků EU v oblasti cílů udržitelného rozvoje.

3

scénář č. 3. **Silnější důraz na vnější činnost**

Vzhledem k tomu, že EU je již v této oblasti vůdčím aktérem, mohla by se její pozornost zároveň s úsilím o zlepšení v Unii zaměřit na pomoc ostatním zemím celého světa.

HARMONOGRAM:

